

การประเมินพฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในู่เคาะพ่นสีรถยนต์ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

The Evaluation of Safe Operation Behavior and Working Conditions among Car Spray Painting Workers Warinchamrab Ubon Ratchathani.

สุนทรี ศรีเที่ยง^{1*}, กฤษดา เทือกสาย², ศราวุธ ทัพชัย², สาวิกา สมสระกุล²
Soontaree Sritieng^{1*}, Kitsada Thuksai², Sarawut Tapsai², Sawika Somsrakun²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

¹Lecturer of Occupational Health and Safety, Faculty of Science, Ubon Ratchathani University

²วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

²Bachelor of Science, Occupational Health and Safety, Faculty of Science, Ubon Ratchathani University

*Corresponding author. Tel. 092-4832424 E-mail : soontaree.s@ubu.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้ ศึกษาพฤติกรรมการทำงาน สภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในู่เคาะพ่นสีรถยนต์อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แบบภาคตัดขวาง โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในู่เคาะพ่นสีรถยนต์ จำนวน 69 คน ทำการรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยฟิชเชอร์ (Fisher's exact test) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในู่เคาะพ่นสีรถยนต์ทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี ร้อยละ 72.46 มีการศึกษต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 81.20 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 11 ปี ร้อยละ 55.07 และพบว่า พฤติกรรมการทำงานในด้านการใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัยอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.99) สภาพแวดล้อมการทำงานในู่เคาะพ่นสีรถยนต์มีความสะอาดถูกสุขลักษณะและมีอากาศถ่ายเทได้ดีอยู่ในระดับที่ปลอดภัย ($\bar{x} = 0.75$, S.D. = 0.43) และพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ $p\text{-value} > .05$

คำสำคัญ : พฤติกรรมการทำงาน/สภาพแวดล้อมการทำงาน/ู่เคาะพ่นสีรถยนต์

Abstract

The purposes of this research was to determine a working condition and safe operation behavior among car spray painting workers in Warinchamrab Province local garages. The cross sectional survey research design was used and the survey was done between February to December 2016, B.E. A newly designed questionnaire for safe operation behavior and population characteristic was used. The obtained data were analyzed by statistical software and presented as frequency, percentage, average, standard deviation and Fisher's Exact Test. There were 69 male car spray painting workers participated. The participants with age 45 or less were 72.46% and the participants who had a junior high degree or less education were 81.20%. The percentage of participants who have experience for 11 years or more were 55.07. The safe operation behavior for machine or equipment use was very safe with mean score = 3.73, SD = 0.99. The work environment in the garages was good with a sufficient ventilation and clean, the safe environment mean score was 0.75, S.D. = 0.43. The study also found that the personal information and working environment conditions were not significantly correlated with safe operation behavior ($p\text{-value} > .05$).

Keywords : SAFE OPERATION BEHAVIOR/WORK ENVIRONMENT/CAR SPRAY PAINTING

บทนำ

กิจการอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์จัดเป็นบริการที่สำคัญประเภทหนึ่งของประเทศไทย ที่มีอยู่หนาแน่นและกระจายทั่วประเทศรวมถึงจังหวัดอุบลราชธานีที่กระจายตัวอยู่ในชุมชนและอำเภอเป็นจำนวนมาก อำเภอวารินชำราบก็เป็นอีกหนึ่งอำเภอที่มีอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์เกิดขึ้นหลายแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยกับผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว จากพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย เช่น การไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล การแต่งกายไม่รัดกุม การใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักร ที่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ปลอดภัยอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและทำให้เกิดโรคที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เช่น การสัมผัสเสียงดัง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน ไอระเหยจากสารเคมี ฝุ่นละออง การนั่งหรือยืนนานๆ ระบบไฟฟ้า หรืออุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุดบกพร่อง เป็นต้น เนื่องจากเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงานและขาดมาตรการการป้องกันและควบคุมอันตรายในสถานประกอบกิจการ⁽¹⁾ จากสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามความรุนแรง และประเภทกิจการผลิต ประกอบซ่อมรถยนต์ ในจังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงปี 2557-2558 พบว่า ในปี 2557 มีการหยุดงานเกิน 3 วัน ชาย 4 ราย หยุดงานไม่เกิน 3 วัน ชาย 15 ราย รวมชายทั้งหมด 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.88 จากจำนวนประชากรชายทั้งหมด 241 ราย และในปี 2558 หยุดงานเกิน 3 วัน ชาย 4 ราย หยุดงานไม่เกิน 3 วัน ชาย 11 ราย รวมชายทั้งหมด 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.76 จากจำนวนประชากรชายทั้งหมด 315 ราย⁽²⁾ จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษากิจการอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์และสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการพฤติกรรมการทำงานและสภาพแวดล้อม การทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานและอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์
2. ศึกษาสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์
3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) จำนวนสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ 18 แห่ง คนงานจำนวน 69 คน ใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และประวัติการบาดเจ็บในการทำงาน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการทำงาน ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน และการใช้เครื่องจักรเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัยในงานเคาะพ่นสีรถยนต์⁽³⁾ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และไม่ปฏิบัติเลย

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน (7 ครั้งต่อสัปดาห์)	5
ปฏิบัติบ่อยครั้ง (5-6 ครั้งต่อสัปดาห์)	4
ปฏิบัติปานกลาง (3-4 ครั้งต่อสัปดาห์)	3
ปฏิบัติน้อย (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์)	2
ไม่ปฏิบัติเลย	1
การพิจารณา	ช่วงคะแนน
มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยมากที่สุด	4.21-5.00
มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยมาก	3.41-4.20
มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยปานกลาง	2.61-3.40
มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยน้อย	1.81-2.60
มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยน้อยที่สุด	1.00-1.80
สรุปผลระดับคะแนน	
ผลคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60	ระดับดี
ผลคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60	ระดับไม่ดี

ส่วนที่ 3 สภาพแวดล้อมการทำงาน ได้แก่ ลักษณะของงาน สถานที่ทำงาน เครื่องมือหรือเครื่องจักรที่ใช้ในการปฏิบัติงาน⁽⁴⁾ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ใช้งานได้และไม่

ระดับ	คะแนน
ใช่ หมายถึง มีสภาพแวดล้อมการทำงานตามข้อความที่กล่าวถึง	5
ไม่ใช่ หมายถึง ไม่มีสภาพแวดล้อมการทำงานตามข้อความที่กล่าวถึง	4
การพิจารณา	ช่วงคะแนน
มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัย	0.50-1.00
มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย	0.00-0.49
สรุปผลระดับคะแนน	
ผลคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60	ระดับดี
ผลคะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60	ระดับไม่ดี

ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (Index of Item –Objective Congruence ; IOC) มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ซึ่งได้ค่า IOC ในแต่ละข้อคำถามเท่ากับ 0.80 และ 1.00 และทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นอย่างน้อย 0.70⁽⁵⁾ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.957 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติฟิชเชอร์ (Fisher’s Exact Test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานในอุเคะพนัสนิรณต์

พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในอุเคะพนัสนิรณต์ทั้งหมดเป็นเพศชาย ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี ร้อยละ 72.46 สถานภาพสมรส ร้อยละ 68.10 มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 81.20 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 11 ปี ร้อยละ 55.07 เคยได้รับการอบรมความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 33.30 ในระหว่างการทำงานเคยได้รับการอบรมความปลอดภัยในการทำงาน ร้อยละ 21.70 และใน 1 ปีที่ผ่านมาเคยได้รับการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน ร้อยละ 31.90 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (N=69)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	69	100
อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 45	50	72.46
มากกว่า 45	19	27.54
สถานภาพ		
โสด	22	31.90
สมรส	47	68.10
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	56	81.20
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	13	18.80
ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11	31	100
มากกว่า 11	38	55.07

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (N=69) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เมื่อแรกเข้าทำงานเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน		
ไม่เคย	46	66.70
เคย	23	33.30
ในระหว่างการทำงานเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน		
ไม่เคย	54	78.30
เคย	15	21.70
ใน 1 ปีที่ผ่านมาเคยได้รับการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน		
ไม่เคย	47	68.10
เคย	22	31.90

2. พฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุเคะพนัสนิรณต์

พบว่า ด้านการใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัยอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก ($\bar{x}$ = 3.73, S.D. = 0.99) การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก ($\bar{x}$ = 3.49, S.D. = 1.16) และการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอยู่ในระดับที่ปลอดภัยน้อยที่สุด ($\bar{x}$ = 1.56, S.D. = 0.79) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรมการทำงาน (N=69)

พฤติกรรมการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.56	0.79	น้อยที่สุด
2. การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน	3.49	1.16	มาก
3. การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัย	3.73	0.99	มาก

การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในอุเคะพนัสนิรณต์ส่วนใหญ่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการพันสีและอบสีรณต์ ($\bar{x}$ = 1.81, S.D. = 0.93) รองลงมา คือ ขั้นตอนการพันกันสนิม ($\bar{x}$ = 1.75, S.D. = 0.94) และขั้นตอนการดึงตัวถังรณต์ ($\bar{x}$ = 1.58, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในอุเคะพนัสนิรณต์ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 4.25, S.D. = 1.29) รองลงมา คือ ไม่ปฏิบัติงานเมื่อสภาพร่างกายไม่พร้อม ($\bar{x}$ = 3.88, S.D. = 1.12) ปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่กำหนด ($\bar{x}$ = 3.74, S.D. = 1.04) ตามลำดับ

การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์สายเคเบิลส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือตรงกับประเภทของงาน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือ ทราบขั้นตอนการใช้เครื่องจักร เครื่องมือที่ท่านรับผิดชอบอยู่และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างระมัดระวัง ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.94) และไม่ใช่เครื่องมือที่ชำรุดในการทำงาน ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 1.11) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรมการทำงานรายข้อ (N=69)

พฤติกรรมการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล			
ขณะปฏิบัติในขั้นตอนการลอกสี/ซ่อมสี ท่านได้สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.53	0.64	น้อยที่สุด
ขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการเชื่อมต่อ ทำความสะอาดชิ้นงาน ท่านได้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.44	0.79	น้อยที่สุด
ขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการพันสีและอบสีรถยนต์ ท่านได้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.81	0.93	น้อย
ขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการขัดเคลือบสีรถยนต์ ท่านได้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.52	0.78	น้อยที่สุด
ขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการพันกันสนิม ท่านได้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.75	0.94	น้อยที่สุด
ขณะปฏิบัติงานในขั้นตอนการล้างอัดฉีดรถยนต์ ท่านได้มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	1.29	0.67	น้อยที่สุด
การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน			
ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่กำหนด	3.74	1.04	มาก
ท่านปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย	3.23	1.05	ปานกลาง
ท่านคำนึงถึงวิธีการทำงานที่ปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงาน	3.57	1.28	มาก
ท่านแต่งกายรัดกุมขณะปฏิบัติงาน	1.99	0.96	น้อย
ท่านไม่สูบบุหรี่ระหว่างปฏิบัติงาน	3.70	1.58	มาก
ท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระหว่างปฏิบัติงาน	4.25	1.29	มากที่สุด
ท่านไม่ปฏิบัติงานเมื่อสภาพร่างกายไม่พร้อม	3.88	1.12	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านพฤติกรรมการทำงานรายข้อ (N=69) (ต่อ)

พฤติกรรมการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล			
ท่านปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง	3.58	0.99	มาก
การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัย			
ท่านใช้เครื่องมือตรงกับประเภทของงาน	4.00	0.84	มาก
ท่านทราบขั้นตอนการใช้เครื่องจักรเครื่องมือที่ท่านรับผิดชอบอยู่และปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างระมัดระวัง	3.91	0.94	มาก
ท่านไม่ใช่เครื่องมือที่ชำรุดในการทำงาน	3.68	1.11	มาก
ท่านทำการตรวจสอบและทำความสะอาดเครื่องมือก่อนและหลังปฏิบัติงาน	3.32	1.08	ปานกลาง

สรุประดับข้อมูลพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์สายเคเบิล พบว่า ผู้ปฏิบัติงานใน อุโมงค์สายเคเบิลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 และพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุประดับข้อมูลพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์สายเคเบิล (N=69)

พฤติกรรมการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับดี	2	2.90
ระดับไม่ดี	67	97.10

3. สภาพแวดล้อมการทำงานในอุโมงค์สายเคเบิล

พบว่า สภาพแวดล้อมการทำงานที่อยู่ในระดับที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่ที่มีความสะอาดถูกสุขลักษณะและมีอากาศถ่ายเทได้ดี ($\bar{x} = 0.75$, S.D. = 0.43) มีการแบ่งแยกพื้นที่รับประทานอาหารจากที่ทำงาน ($\bar{x} = 0.71$, S.D. = 0.46) มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ($\bar{x} = 0.71$, S.D. = 0.46) มีพื้นที่ปฏิบัติงานที่กว้าง สะอาด ($\bar{x} = 0.70$, S.D. = 0.46) และมีการแบ่งแยกพื้นที่พักผ่อนจากที่ทำงาน ($\bar{x} = 0.67$, S.D. = 0.48) ส่วนสภาพแวดล้อมการทำงานที่อยู่ในระดับที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ มีการจัดอุปกรณ์สิ่งของให้เป็นระเบียบ ($\bar{x} = 0.48$, S.D. = 0.50) มีเครื่องมือที่ปลอดภัยที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 0.42$, S.D. = 0.50) และมีพื้นที่สูบบุหรี่ ($\bar{x} = 0.28$, S.D. = 0.45) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน (N=69)

สภาพแวดล้อมการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล			
1. มีพื้นที่ปฏิบัติงานที่กว้าง สะอาด	0.70	0.46	ปลอดภัย
2. มีความสะอาดถูกสุขลักษณะ และมีอากาศถ่ายเทได้ดี	0.75	0.43	ปลอดภัย
3. มีการแบ่งแยกพื้นที่รับประทานอาหารจากที่ทำงาน	0.71	0.46	ปลอดภัย
4. มีเครื่องมือที่ปลอดภัยที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	0.42	0.50	ไม่ปลอดภัย
5. มีการแบ่งแยกพื้นที่พักผ่อนจากที่ทำงาน	0.67	0.48	ปลอดภัย
6. มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย	0.71	0.46	ปลอดภัย
7. มีการจัดอุปกรณ์สิ่งของให้เป็นระเบียบ	0.48	0.50	ไม่ปลอดภัย
8. มีพื้นที่สูบบุหรี่	0.28	0.45	ไม่ปลอดภัย

สรุประดับข้อมูลสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุ้งเคาพ่นสรีรยนต์ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับดี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62.32 และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุประดับข้อมูลสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุ้งเคาพ่นสรีรยนต์ (N=69)

พฤติกรรมการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับดี	43	62.32
ระดับไม่ดี	26	37.68

4. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการทำงาน

พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ $p\text{-value} > .05$ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการทำงาน (N=69)

ข้อมูลส่วนบุคคล	พฤติกรรมการทำงาน		p-value
	ดี จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ดี จำนวน (ร้อยละ)	
อายุ (ปี)			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 45	1 (1.40)	49 (71.00)	.478
มากกว่า 45	1 (1.40)	18 (26.10)	
สถานภาพ			
โสด	1 (1.40)	21 (30.40)	.539
สมรส	1 (1.40)	46 (66.70)	

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการทำงาน (N=69) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	พฤติกรรมการทำงาน		p-value
	ดี จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ดี จำนวน (ร้อยละ)	
ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1 (1.40)	55 (79.70)	.344
สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1 (1.40)	12 (17.40)	
ประสบการณ์ในการทำงาน			
น้อยกว่า 11 ปี	1 (1.40)	30 (43.50)	1.000
มากกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี	1 (1.40)	37 (53.60)	

5. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการทำงานกับพฤติกรรมการทำงาน

พบว่า สภาพแวดล้อมการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ $p\text{-value} > .05$ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการทำงานกับพฤติกรรมการทำงาน (N=69)

สภาพแวดล้อมการทำงาน	พฤติกรรมการทำงาน		p-value
	ดีจำนวน (ร้อยละ)	ไม่ดีจำนวน (ร้อยละ)	
ระดับดี	1 (1.40)	42 (60.87)	
ระดับไม่ดี	1 (1.40)	25 (36.23)	

อภิปรายผล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในอุ้งเคาพ่นสรีรยนต์

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในอุ้งเคาพ่นสรีรยนต์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 69 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 72.46 เมื่อแรกเข้าทำงานไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 66.70 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภารัตน์ โพธิ์ซี, สุภาพร บัวเลิง และสุนิสา ชายเกลี้ยง⁽⁶⁾ ได้ศึกษาผลการสำรวจด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการร้านซ่อมรถยนต์ในเขตเทศบาลขอนแก่น พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.8) เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี (ร้อยละ 56.4) ไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในงานเชื่อม (ร้อยละ 85.7) พนักงานไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันอันตราย ไม่สวมใส่ปลั๊กอุดหู (ร้อยละ 94.7)

2. ข้อมูลด้านพฤติกรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์

ผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้เครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัยอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.99) การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 1.16) สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ณัฐนันท์ ยอดวงศ์ (2554)⁽⁴⁾ ได้ศึกษาสิ่งแวดล้อมในการทำงาน สภาพการทำงาน และพฤติกรรม การทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ พบว่า คนงานไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (ร้อยละ 17.52) ไม่ได้รับการอบรมการใช้/การบำรุงรักษาเครื่องมือ/อุปกรณ์ (ร้อยละ 23.91) ใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ดัดแปลงให้มีสภาพผิดไปจากปกติ (ร้อยละ 16.67) และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน (ร้อยละ 6.52) คนงานแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามระดับพฤติกรรมการทำงาน ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยดี ร้อยละ 65.94 ระดับปานกลาง ร้อยละ 31.16 และระดับที่ไม่ปลอดภัย ร้อยละ 2.90 ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับที่ปลอดภัยมาก อาจเนื่องจากพนักงานมีความตระหนักและคำนึงถึงการใช้เครื่องจักร เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัยและการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน

และการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอยู่ในระดับที่ปลอดภัยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 1.56$, S.D. = 0.79) สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี ทิตตเมธา, ชีวดี กิกอง และบุรดา จันทรัตน์ (2549)⁽⁷⁾ ได้ศึกษาพฤติกรรมและภาวะสุขภาพของพนักงานอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ที่เสี่ยงต่อโรคพิษตะกั่วในเขต 8 พบว่า พนักงานมีพฤติกรรมสวมใส่ถุงมือ การใส่ชุดสำหรับปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{x} = 1.61$, S.D. = 0.53) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเจ้าของอุโมงค์เคาะพ่นสีไม่ได้จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลไว้ประจำอยู่ และผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นว่าเมื่อสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลแล้วไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และถ้าต้องจัดหาอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเองจะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย

3. ข้อมูลปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์

สภาพแวดล้อมการทำงานที่อยู่ในระดับที่ปลอดภัย ได้แก่ พื้นที่มีความสะอาดถูกสุขลักษณะและมีอากาศถ่ายเทได้ดี ($\bar{x} = 0.75$, S.D. = 0.43) มีการแบ่งแยกพื้นที่รับประทานอาหารจากที่ทำงาน ($\bar{x} = 0.71$, S.D. = 0.46) มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ($\bar{x} = 0.71$, S.D. = 0.46) มีพื้นที่ปฏิบัติงานที่กว้าง สะอาด ($\bar{x} = 0.70$, S.D. = 0.46) และมีการแบ่งแยกพื้นที่พักผ่อนจากที่ทำงาน ($\bar{x} = 0.67$, S.D. = 0.48) ส่วนสภาพแวดล้อมการทำงานที่อยู่ในระดับที่ไม่ปลอดภัย ได้แก่ มีการจัดอุปกรณ์สิ่งของให้

เป็นระเบียบ ($\bar{x} = 0.48$, S.D. = 0.50) มีเครื่องมือที่ปลอดภัยที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 0.42$, S.D. = 0.50) และมีพื้นที่สุขบุหรื ($\bar{x} = 0.28$, S.D. = 0.45) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณัฐา ไนตสุภาและอุไรวรรณ อินทร์ม่วง (2555)⁽⁸⁾ ได้ศึกษาสภาพปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของอุโมงค์และอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร พบว่า อุโมงค์และอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ทุกแห่งมีการรับรู้ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้อาศัยอยู่ในระดับที่ไม่ได้มาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 71.14 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

จากสรุประดับข้อมูลสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับดี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62.32 และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 ซึ่งผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เดียวกัน ตอบคำถามสภาพแวดล้อมการทำงานที่ต่างกัน คือ ทั้งสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับดี และระดับไม่ดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการทำงาน

ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ $p\text{-value} > .05$ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิกา หาระสาร และจิตรพรรณ ภูษากักตักพ (ม.ป.ป.)⁽⁹⁾ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี พบว่าอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี) จำนวนครั้งที่ประสบอุบัติเหตุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ทั้งนี้ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน (ปี) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงาน อาจเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานในอุโมงค์เคาะพ่นสีรถยนต์ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับไม่ดี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 97.10 ซึ่งทำให้มีความแตกต่างจากงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาสูง พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยจะดี และประสบการณ์ในการทำงานมาก ส่งผลให้เกิดความรู้และ ความชำนาญมากขึ้น ทำให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการทำงานกับพฤติกรรมการทำงาน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยที่ $p\text{-value} > .05$ สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของบรรหาร จันทอง (2559)⁽¹⁰⁾ ได้กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี แต่มีพฤติกรรมการทำงานที่ไม่ดี ก็ส่งผลให้ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมแอร์รถยนต์ และช่างซ่อมช่วงล่างรถยนต์ เพื่อให้ผลวิจัยสามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาจำนวนชั่วโมงในการทำงาน รายได้ และสวัสดิการของสถานประกอบการที่อาจจะมีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน
3. ควรมีการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อประเมินการสัมผัสแสงสว่าง เสียง ความร้อน ฝุ่น พุ่ม และไอระเหย เป็นต้น

บรรณานุกรม

1. จุมพล เกียรติไกรรัตน์และคณะ. คู่มือการควบคุมและป้องกันมลพิษอากาศสำหรับอุตสาหกรรมอยู่ซ่อมพ่นสีรถยนต์. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.; 2550.
2. สำนักงานกองทุนเงินทดแทน. สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจำแนกตามความรุนแรงและประเภทกิจการภาพรวมทั่วประเทศประเภทกิจการ 1004 การผลิต การประกอบซ่อมรถยนต์ [อินเทอร์เน็ต]. 2558 [เข้าถึงเมื่อ 14 ส.ค. 2559]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.sso.go.th/wpr/category.jsp?lang=th&cat=81>
3. ฐานิศ หริกจันทร์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการทำงานศึกษาเฉพาะกรณีของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2551.
4. ณัฐนันท์ ยอดวงศ์. สิ่งแวดล้อมในการทำงาน สภาพการทำงาน และพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของคนงานในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2555.

5. บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น; 2545.
6. วิจารณ์ โพธิ์ชี, สุภาพร บัวเลิง และ สุนิสา ชายเกลี้ยง ผลการสำรวจด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบการกิจการร้านซ่อมรถยนต์ในเขตเทศบาลขอนแก่น. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 15 ก.ค. 2559];5⁽³⁾: [77-86] เข้าถึงได้จาก: <http://thailand.digitaljournals.org/index.php/KKPHR/article/download/14288/13798>
7. ราตรี ทิตตเมธา, ชีวดี กีกอง และ บุญรดา จันทรัตน์. พฤติกรรมและภาวะสุขภาพของพนักงานอยู่ซ่อมรถยนต์ที่เสี่ยงต่อโรคพิษตะกั่วในเขต 8 กลุ่มโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสำนักงานควบคุมโรคที่ 8. นครสวรรค์: กรมควบคุมโรค; 2549.
8. สุนันฐา ไนต์สุภา และอุไรวรรณ อินทร์ม่วง. สภาพปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของอยู่ซ่อม และอยู่เคาะพ่นสีรถยนต์และแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 15 ก.ค. 2559];5⁽³⁾: [65-76]. เข้าถึงได้จาก: <http://thailand.digitaljournals.org/index.php/KKPHR/article/viewFile/14287/13797>
9. กรวิกา หาระสาร และ จิตรพรรณ ภูษามักดีภพ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์แห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี. วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 23 ธ.ค. 2559];5⁽¹⁾: [84-102]. เข้าถึงได้จาก: <https://cdn.fbsbx.com>
10. บรรหาร จันทอง (สัมภาษณ์). ช่างเคาะพ่นสีรถยนต์. อยู่เปี่ยงการช่าง. [19 ธ.ค. 2559]

